İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN FEN VE TEKNOLOJİ DERSİNDE DRAMA YÖNTEMİ KULLANILMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Ümmühan ORMANCI

CBÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü

Sevil ÖZCAN

CBÜ, Eğitim Fak., İÖ Böl., Demirci/Manisa

Özet

Çalışmada, ilköğretim öğrencilerinin Fen ve Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılmasına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla; 20 ilköğretim altıncı sınıf öğrencisiyle sürdürülen çalışmada dersler beş hafta boyunca drama yöntemine uygun olarak işlenmiş ve süreç sonunda yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışmadan elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrenciler, drama yapmaktan hoşlandıklarını ve drama yönteminin Fen ve Teknoloji dersinde kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun yanında öğrenciler drama yöntemi sayesinde, arkadaşlık ilişkilerinin arttığını ve Fen dersini daha fazla sevdiklerini ifade etmişlerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak Fen ve Teknoloji derslerinde drama yönteminin kullanılmasına ilişkin bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Drama Yöntemi, Fen ve Teknoloji, Görüş, İlköğretim Öğrencisi.*

ELEMENTARY STUDENTS' OPINIONS ABOUT USING THE DRAMA METHOD IN SCIENCE AND TECHNOLOGY COURSE

Abstract

The present study aimed to identify elementary students' opinions about using the drama method in science and technology course. To this end, 20 elementary sixth-grade students were taught the course for five weeks in accordance with the drama method and semi-structured interviews were held at the end of the process. The data obtained from the study were analyzed by content analysis. According to the reuslts obtained, the students stated that they liked acting and the drama method should be employed in Science and Technology course. In addition, the students also stated that the drama method promoted their friendships and made them like the science course more. In the light of these results, certain suggestions are made about the use of drama method in science and technology course.

Key Words: *Drama Method, Science and Technology, Opinion, Elementary Student.*

Giriş

Bilgi teknolojisi ve eğitim sisteminde gerçekleşen gelişime paralel olarak, Fen ve Teknoloji öğretim programlarında da değişikliklere gidildiği görülmektedir. 2005-2006 yılından itibaren kademeli olarak uygulanmaya başlanan yeni öğretim programıyla birlikte, öğrencilerin ön bilgilerini kullanarak yeni bilgileri oluşturdukları yapılandırmacı yaklaşıma verilen önemin arttığı anlaşılmaktadır. Bu düşünceye göre öğrenci yeni kazandığı bilgileri eski bilgileriyle karşılaştırarak zihninde yeniden yapılandırmakta ve böylece etrafındaki dünyayı anlamlandırmaktadır (Gönen ve Andaç, 2009). Ayrıca yapılandırmacı yaklaşımla birlikte öğretmen-öğrenci rollerinde değişime gidildiği anlaşılmakta ve öğretmenin rehber konumda, öğrencinin de süreç boyunca aktif olduğu bir anlayışın temel alınmaya başladığı görülmektedir. Bu bağlamda yapılandırmacı anlayış içerisinde, öğrencilerin birbiriyle etkileşim halinde araştırarak öğrendiği birçok yaklaşım, yöntem ve teknik bulunmaktadır. Bunlar arasında uzun zamandır öğretim sisteminde kullanılan ve önem kazanan yöntemlerden biri de drama yöntemidir. Gürol (2003a)'un da belirttiği gibi drama yöntemi, gerek hazırlık gerekse uygulama ve değerlendirme aşamalarında öğrenci merkezli eğitimi temel almaktadır. Bu amaçla yapılandırmacı yaklaşımla birlikte drama yönteminin kullanılması da önem kazanmaktadır. Üstündağ (2006)'ın da belirttiği gibi günümüz eğitim yaklaşımında drama çalışmalarına, örgün eğitimin her basamağında ve yaygın eğitimde giderek daha yaygın olarak yer verilmektedir.

Drama, çocukların spontan oyunlarında ortaya çıkan, tiyatro sanatını geliştiren, katılımcıların sanatsal duyarlılığını, kendisi-başka insanlar ile dünya hakkındaki bilincini arttıran ve hayal gücünü geliştiren bir öğrenme aracıdır (Pinciotti, 1993). Freeman, Sullivan ve Fulton (2003) göre ise drama, katılımcılar için oluşturulan faydalı dramatik deneyimlerdir. San (1991) ise dramayı; "doğaçlama ve rol oynama gibi tiyatro ve drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde bireylerin bir yaşantıyı, olayı, fikri, eğitim ünitesini, soyut bir kavramı, davranışı eski bilişsel örüntülerinin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılması" olarak tanımlamaktadır. Anlaşılacağı üzere drama; günlük yaşamla ilişkili bir olay, durum veya kavramın, doğaçlama, canlandırma, rol oynama gibi tekniklerin kullanılarak kişinin deneyim ve yaratıcılıklarını kullanarak yeniden canlandırılması veya oynanmasıdır. Bu bağlamda drama öğrenci ile öğretmenin beraber ve etkin olduğu bir süreci içermektedir. McNaughton (2004)'un da ifade ettiği gibi drama yöntemi, öğretmen ve

öğrencinin aktif olduğu bir süreçte gerçekleşmektedir. Bilindiği gibi drama esas olarak drama lideri (öğretmen), katılımcılar (öğrenci), drama ortamı ve malzeme olmak üzere dört temel öğeden oluşmaktadır. Karadağ, Korkmaz, Çalışkan ve Yüksel (2008)'in belirttiği gibi öğretmen; hedefleri belirleyen, katılımcıya kazandırmayı gerekli gördüğü davranışları planlayan, bunun için yöntem ve teknikleri seçen, araç-gereç ve materyalleri sağlayan ve sonuçta bireyin kazandığı davranışlar ile öğrenme sürecinin nasıl değerlendirileceğine karar veren lider kişidir. Drama içinde uzman olarak rol alan çocuklar ise; problemin farkına varmalı, tanımalı, çözüm üretmek için isteklilik göstermeli ve sorumluluk taşımalıdırlar (Vural, 2002). Bununla birlikte drama çalışmalarının yapılacağı mekan uygun büyüklükte olmalı (Köksal-Akyol, 2003) ve bu ortamda kasetçalar, renkli kumaş parçaları, balon, renkli karton gibi içeriğin canlandırılmasına uygun malzemeler bulundurulmalıdır (Selvi, 2003).

Drama çalışmalarında; öğrenciler günlük yaşamla ilişkili bir olay veya kavramı ön bilgilerini kullanarak ve kendi katılımlarıyla öğrendiklerinden dolayı, drama çalışmaları onlara birçok yarar sağlamaktadır. Anlaşılacağı gibi drama, birinci elden yaparak yaşayarak öğrenme ortamı sunduğundan (Aslan, 2008) yaşantısal bir etkinliktir. Bununla birlikte Farris ve Parke (1993)'ye göre drama çalışmaları; çocuklara gerçek hayatı yeniden oluşturma ve alay/eleştiri olmadan yeni davranışları deneme fırsatı sağlamaktadır. Bundan dolayı drama; çocukların spontan oyunlarında ortaya çıkmakta, katılımcıların sanatsal duyarlılığını, kendisi/başka insanlar/dünya hakkındaki bilincini arttırmakta ve hayal gücünü geliştirmektedir (Köksal-Akyol, 2004). Bu bağlamda San (1991)'ın da belirttiği gibi drama; yaratıcı, üretken, yaratıcı kararlar verebilen, değişik olmaktan ve değişiklik yapmaktan korkmayan, çekinmeyen, doğmalara körü körüne bağlı kalmayan, doğmaları/tabuları tartışabilen gençler yetiştirmek için alternatif bir eğitim-öğretim-öğrenme alanıdır. Benzer olarak Ødegaard (2003) ise dramanın; anı yaratma, öğrencilerin kim olduklarını ve ne diyeceklerini içeren doğaçlamalar ve az ya da çok spontan davranma olduğunu ifade etmektedir. Yani dramanın temel amaçlarından biri, bireyde doğuştan var olan spontanlığı ve yaratıcılığı geliştirmektir (Aslan, 2006). Ayrıca Annarella (1992) çalışmasında, dramanın bilişsel düşünme becerileri, yaratıcılık ve farklı açılardan düşünebilme yeteneğini geliştirmeye yardım ettiğini belirtmektedir.

Drama yönteminin avantajları incelendiğinde; yaratıcı, üretken ve spontan bireyler yetiştirmenin yanı sıra birçok yararının olduğu anlaşılmaktadır. Drama; eğitimin sıkıcı kalıplarını kırarak, çağdaş eğitim sistemiyle bütünleştirilebilmekte ve kendini geliştirme gereksinimi ve heyecanı duyan öğretmen ve öğrenciler oluşturabilmektedir (Okvuran, 1994). Bununla birlikte eğitimde kullanılan yöntemler genellikle duyu organlarından bir veya birkaçını aktif kılmasına rağmen, drama çalışmaları çoğu zaman beş duyuyu da aktif hale

getirmektedir (Yalım, 2003). Bu bağlamda drama yöntemi farklı öğrenme stilindeki öğrencilere hitap etmekte ve onların konuyu öğrenmesi açısından önem kazanmaktadır. Ayrıca Kara ve Çam (2007)'ın da belirttiği gibi drama yöntemi; bireylere yaparak ve yaşayarak öğrenme olanağı sağladığından, sosyal becerilerin de kazandırılmasında uygun öğretme yöntemlerinden biri olarak görülmektedir. Benzer olarak Okvuran (2001) dramanın, sosyalleşmeye katkıda bulunduğunu ve çocuğun kendini ifade etmesini sağladığını belirtmektedir. Zaten McCaslin (2005); drama okullarına öğrencilerin, utangaçlık düzeylerini yenmek ve sosyal becerilerini geliştirmek için alındığını ve bunun bir anlamda iyileştirici drama olduğunu ifade etmektedir. Bunların dışında drama öğrencilerin empati yeteneğini ve özgüven duygusunu geliştirmede etkili olmaktadır (Karadağ ve Çalışkan, 2006). Yine drama süreci bireylerin, empati becerisini ve eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Yeğen, 2006). Bunların dışında drama öğrencilerin yazma becerilerini de geliştirmelerine imkan tanımaktadır (McNaughton, 1997). Anlaşılacağı gibi drama; öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve sosyal ilişkilerini geliştirmede yararlı bir öğretim yöntemidir.

Alan yazın incelendiğinde; dramanın farklı öğretim kademelerinde ve farklı derslerde kullanıldığı ve başarı, tutum, kalıcılık, kavram yanılgıları, motivasyon düzeyleri gibi değişkenler açısından etkisinin incelendiği çalışmaların yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte ulusal ve uluslar arası literatürde; öğretmen, öğretmen adayların ve farklı düzeydeki öğrencilerin drama yöntemine ilişkin görüşlerinin alındığı çalışmalar bulunmaktadır. Gürol (2003a) yaptığı çalışmasında, okulöncesi eğitimde dramanın uygulanmasına ilişkin, öğretmen, öğretmen adayı ve öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemiştir. Oruç (2004) ise çalışmasında, eğitim fakülteleri ilköğretim sınıf öğretmenliği programında yer alan "İlköğretimde Drama" dersini veren öğretim elemanları ile bir çalışma gerçekleştirmiş ve öğretim elemanlarının drama çalışmalarının farklı boyutlarında karşılaştıkları güçlükler ve bunlarla baş etmek için ürettikleri çözüm önerilerini saptamıştır. Tekin (2007) ise yaptığı çalışmasında; eğitimde drama kurslarının, hizmet-içi eğitim öğretmenlerinin dramayla ilgili görüşlerine olan katkılarını araştırmıştır. Yeğen (2008) ise çalışmasında; Matematik öğretmen adaylarının, seçmeli drama dersi sonunda drama hakkındaki düşünce ve bakış açılarını incelemiştir. Sungurtekin, Onur-Sezer, Bağçeli-Kahraman ve Sadioğlu (2009) yaptıkları çalışmada; üniversitede aldıkları "İlköğretimde Drama" dersine yönelik görüşlerin, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmişlerdir. Ormancı ve Şaşmaz-Ören (2010) ise yaptıkları çalışmada; sınıf öğretmeni adaylarının, dramanın ilköğretim derslerinde kullanımına yönelik görüşlerini belirlemişlerdir. Yapılan çalışmalarda genel olarak, katılımcıların drama yöntemine ilişkin olarak düşüncelerinin görüşmeler yardımıyla

belirlendiği görülmektedir. Bunların dışında; ulusal ve uluslar arası literatürde, farklı öğrenim düzeyindeki öğrencilerin drama yöntemine ilişkin görüşlerinin alındığı çalışmalar da bulunmaktadır. Farris ve Parke (1993), öğrencilerin drama hakkında neler düşündüklerini öğrenmek ve sınıfta onlara yardımcı olmak amacıyla etnografik bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Innes, Moss ve Smigiel (2001) ise yaptıkları çalışmada, öğrencilerin drama hakkında neler düşündüklerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Yapılan çalışma, öğrencilerin öğrenmeleri ile ilgili görüşlerinin belirlendiği iki çalışmayı kapsamaktadır ve iki çalışma da, öğrencilerin çeşitli drama rolleri aldığı sınıf ortamlarında gerçekleşmiştir. Önder ve Kamaraj (2004)'ın çalışmalarında ise, okul öncesi dönem 5-6 yaş çocuklarının eğitici drama uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemişlerdir. Araştırmacılar, öğrenci görüşlerini belirlemek için bir anket formu geliştirmişler ve çalışmalarında tarama modeline yer vermişlerdir. Anlaşılacağı gibi öğrencilerin, drama yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik çalışmalarında yeterli sayıda olmadığı görülmektedir. Uluslararası literatürde drama yöntemine ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik çalışmaların daha fazla olduğu, buna karşın ülkemizde bu tür çalışmaların daha az olduğu söylenebilir. Ayrıca yapılan alan yazın incelemesinde; Fen ve Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılması ve drama yöntemine ilişkin ilköğretim öğrencilerinin görüşlerinin alınması amacıyla yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda Fen ve Teknoloji dersi "Vücudumuzda Sistemler" ünitesinin drama yöntemine uygun olarak işlendiği ve bu uygulamalara ilişkin öğrenci görüşlerinin alındığı bu çalışmanın, alan yazın açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Yapılan çalışmada; ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin drama çalışmalarına ilişkin görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Fen ve Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılmasına ilişkin düşüncelerini belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışma nitel bir çalışmadır. Nitel araştırmaların en temel özellikleri; doğal ortam, doğrudan veri toplama, zengin betimlemelerin yapılması, sürece odaklı oluşu, tümevarımcı veri analizi, katılımcının bakış açısını yansıtması ve araştırma desenlerindeki esnekliktir (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008). Bu çalışmada da ilköğretim öğrencilerinin Fen ve

Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılmasına ilişkin bakış açılarının ve görüşlerinin belirlenmesi amaçlandığından nitel araştırma modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma; 2009-2010 eğitim-öğretim yılı ikinci döneminde, Manisa İli Demirci İlçesinde bulunan Atatürk İlköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla ilköğretim 6. sınıf kademesinde yer alan şubelerden biri tesadüfi olarak seçilmiştir. Bu sınıfta Fen ve Teknoloji dersi "Vücudumuzda Sistemler" ünitesi drama yöntemine uygun olarak işlenmiştir. Üniteye ilişkin ders planları drama yöntemine uygun olarak giriş etkinlikleri (ısınma çalışmaları ve oyunlar), gelişme etkinlikleri (doğaçlama, rol oynama, kukla, pandomim, canlandırma vb.) ve sonuç etkinlikleri (değerlendirme) olmak üzere üç temel kısımdan araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uygulanmıştır. Yapılan uygulamalar sonucunda, 20 ilköğretim öğrencisiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunu oluşturan bireyler, beş hafta boyunca Fen ve Teknoloji dersini drama yöntemine uygun olarak işleyen öğrencilerden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama tekniği olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Bilindiği gibi nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan veri toplama araçlarından biri görüşmelerdir. Yapılan çalışmada da görüşme içinde yer alan ve en fazla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler/mülakatlar; özel bir konuda derinlemesine bilgi alma, cevapların eksik veya açık olmadığı durumlarda tekrar soru sorarak durumu açıklayıcı hale getirip cevapları tamamlama fırsatı sunma gibi özellikleri olan bir tekniktir (Çepni, 2007: 109). Yapılan çalışmada; görüşme formunda açık uçlu görüş soruları yer almaktadır. Balcı (2007: 141)'nın da belirttiği gibi görüş soruları, herhangi bir bireyin belirli bir anda ve belirli bir konuya yönelik olarak ne düşündüğünü belirlemeye dönük sorulardır. Yapılan çalışmada kullanılan görüşme formu, açık uçlu dokuz sorudan oluşmaktadır. Görüşme soruları oluşturulurken öncelikle araştırmacılar tarafından bu konuda yapılan çalışmalar incelenmiş ve formda yer alması düşünülen soruların ilk hali hazırlanmıştır. Hazırlanan soruların geçerliliğinin sağlanması için uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda bazı sorular formdan çıkarılmış, bazıları ise düzeltilerek veri toplama aracında kullanılmıştır. Çalışma grubunun dışında kalan iki ilköğretim öğrencisiyle, soruların anlaşılırlığının tespiti ve görüşmede yer alan soruların alt boyutlarının oluşturulması amacıyla görüşülmüştür. Öğrencilerden alınan cevaplar doğrultusunda 9 görüşme sorusunun son hali verilerek görüşmeler yapılmıştır. Yapılan çalışmaya katılan öğrencilerin isimleri gizli tutulmuş

ve A, B, C, … U, V şeklinde kodlanarak verilmiştir. Görüşmeler öğrencilerle ayrı ayrı gerçekleştirilmiş ve video kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Bu kayıtlar araştırmacı tarafından dinlenerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde; nitel araştırmalardan elde edilen verilerin betimlenmesinde kullanılan yöntemlerden biri olan içerik analizine başvurulmuştur. İçerik analizinde, birbirine benzeyen veriler tema/kategoriler çerçevesinde bir araya getirilerek okuyucunun anlayacağı bir biçimde düzenlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 227). Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşmeden elde edilen veriler araştırmacılar tarafından tek tek çözümlenerek kodlanmıştır. Bu kodlamaların ortak yönleri bulunarak genel temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Görüşme verilerinin analizinden elde edilerek kodlanan tüm yanıtlar, bu genel ve alt temalar altına yerleştirilmiştir. Temalar altına yerleştirilen ifadelerin, frekansları ve yüzdeleri belirlenerek tablolaştırılmıştır. İçerik analizinde güvenirliğin belirlenmesi amacıyla genellikle kodlayıcılar arası tutarlılık hesaplanmaktadır. Yapılan çalışmada da görüşmeden elde edilen veriler iki araştırmacı tarafından analiz edilmiş ve kodlayıcılar arasındaki tutarlılık hesaplanmıştır. Görüşmelerin araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen incelemelerine ilişkin güvenirlik hesaplamaları Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen "uyuşum yüzdesi" kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada uyuşum yüzdesi; birinci soru için 0.85, ikinci soru için 0.75, üçüncü soru için 0.87, dördüncü soru için 0.82, beşinci soru için 0.91, altıncı soru için 0.72, yedinci soru için 0.94, sekizinci soru için 0.84, dokuzuncu soru için 081, toplamda tüm sorular için genel uyuşum yüzdesi ise 0.83 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde, ilköğretim öğrencilerinin Fen ve Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılmasına ilişkin düşüncelerinin derinlemesine belirlemek amacıyla 20 öğrenciyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen verilere yer verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeden elde edilen veriler analiz edilerek tablolaştırılmış, frekans ve yüzde değerleri şeklinde verilmiştir.

İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin "Fen ve Teknoloji dersinin 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinde yapılan etkinlikler ile diğer ünitelerdeki etkinlikleri karşılaştırabilir misiniz?" sorusuna verilen cevapların analiz sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. İlköğretim öğrencilerinin "Fen ve Teknoloji dersinin 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinde yapılan etkinlikler ile diğer ünitelerdeki etkinlikleri karşılaştırabilir misiniz?" sorusuna ilişkin görüşleri

	Temalar	Kodlar	f	%
Farklıydı, çünkü…	Psiko-motor Alan	Dramaların yapılması	17	29.8
		Etkinliklerin fazla olması	6	10.5
		Görsellerin/slaytların olması	4	7.0
		Oyunların olması	3	5.2
	Duyuşsal Alan	Dersin daha eğlenceli olması	9	15.8
		Dersin daha güzel olması	4	7.0
		Öğrencilerin dersi daha çok sevmesi	2	3.5
	Bilişsel Alan	Daha iyi anlama/öğrenme sağlaması	6	10.5
		Daha çok bilgi içermesi	2	3.5
		Farklı bilgiler öğrenmeyi sağlaması	1	1.8
		Hem öğretici hem eğlenceli olması	1	1.8
		Kalıcı öğrenmeyi sağlaması	1	1.8
		Örneklerin fazla olması	1	1.8

Görüşme yapılan öğrencilerin tamamı, 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinde yer alan etkinlikler ile diğer ünitelerdeki etkinliklerin birbirinden farklı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerden gelen cevaplar analiz edildiğinde; araştırmacılar tarafından "psiko-motor alan", "duyuşsal alan" ve "bilişsel alan" olmak üzere üç tema altında toplanmıştır. Analiz sonuçları incelendiğinde ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin neredeyse tamamı, dramaların yapılmasından (f=17) dolayı üniteler arasındaki farklılıkların bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumu öğrenci E "*Diğer ünitelere göre aynı değildi, çünkü bu üniteyi dramalar yaparak işledik.*" şeklinde açıklarken, öğrenci H ise "*Farklıydı. Çünkü bu ünitede drama yapıyorduk. Eskiden konuyu anlayıp test çözüp geçiyorduk, ama şimdi drama yapıyoruz*." şeklinde belirtmişlerdir. Bununla birlikte katılımcılar; üniteler arasındaki farklılığın sebepleri arasında etkinliklerin fazla olmasının (%10.5), dersin daha eğlenceli olmasının (%15.8) ve daha iyi anlamayı/öğrenmeyi sağlamasının (%10.5) yer aldığını söylemişlerdir. Öğrenci M; "*Bence farklıydı. Etkinlikler yapıldı, boynumuza kartlar takıldı, onlarla yaptık. Kan hücrelerinin, kan pulcuklarının ne işe yaradıklarını onlarla öğrendik*." ve öğrenci T; "*Biraz farklıydı. Etkinlikler yapıldı. Etkinliklerde konuların nasıl anlatıldığı vardı, görevleri vardı, dramalarla yapıldı*." şeklinde, drama yapılan ünite ile diğer ünitelerin işlenişi arasındaki farklılığın sebeplerini açıklamışlardır. Bununla birlikte öğrenci G'nin; "*İşlenişi faklıydı, drama yaparak daha iyi öğrendik*." ve öğrenci F'nin; "*Farklıydı, çok eğlenceliydi. Diğerleri çok güzel ve eğlenceli değildi, bunlar daha eğlenceli idi. Daha çok severek yaptık ve dinledik.*" şeklindeki ifadeleri, iki ünite arasındaki farklılığı açıklar biçimdedir.

İlköğretim öğrencilerinin görüşmenin ikinci sorusu olan "'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinin drama yöntemi ile işleneceğini duyduğunda ve bu ünitede dramayla karşılaştığında aklından neler geçti?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin analiz sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2'de görüldüğü gibi; ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Fen ve Teknoloji dersinin drama yöntemine göre işleneceğini duydukları zamana ilişkin görüşleri; araştırmacılar tarafından "duygular" ve "düşünceler" temaları arlında toplanmıştır.

Tablo 2. İlköğretim öğrencilerinin "'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinin drama yöntemi ile işleneceğini duyduğunda ve bu ünitede dramayla karşılaştığında aklından neler geçti?" sorusuna ilişkin görüşleri

	Temalar	**Kodlar**	**f**	**%**
Duyduğumda	Düşünceler	Nasıl olacağını düşünme	6	9.0
		Eğlenceli olacağını düşünme	4	6.0
		Dersin daha zevkli geçeceğini düşünme	3	4.5
		Daha iyi anlayacağını düşünme	2	2.9
		Farklı olacağını düşünme	1	1.5
	Duygular	Mutlu olma	11	17.0
		Merak etme	2	2.9
		Heyecanlanma	1	1.5
Karşılaştığımda	Duygular	Mutlu olma	10	14.9
		Heyecanlanma	7	10.5
		Korkma	4	6.0
		Tedirgin olma	4	6.0
		Rahat olma	3	4.5
		Beğenme	2	2.9
	Düşünceler	Derslerin eğlenceli geçmesi	3	4.5
		Daha iyi anlama	2	2.9
		İlginç/farklı gelme	2	2.9

Katılımcılar; dersin dramayla işleneceğini duyduklarında, nasıl olacağını düşündüklerini (f=6) ve mutlu olduklarını (f=11) ifade etmişlerdir. Örneğin öğrenci K; "*İlk duyduğumda düşündüm. Hep öğretmenimiz giriyordu, farklı kişi gelecekti, dramayla ders işleyecektik. Nasıl olacak diye düşünmeye başlamıştım*." şeklinde görüş bildirirken öğrenci T; "*Dramanın nasıl olduğunu tahmin edememiştim, onu düşündüm.*" şeklinde fikrini ifade etmiştir. Ayrıca öğrenci G'nin "*Drama yapılacağını duyunca sevindim*." ve öğrenci I'nın "*Mutlu oldum drama yapacaktık*." şeklindeki ifadeleri öğrencilerin dersleri drama yöntemine göre işleyeceklerini duydukları ana ait duygularını yansıtmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin; bu ünitede drama yaptıklarında neler hissettiklerine ilişkin görüşleri, araştırmacılar tarafından "duygular" ve "düşünceler" olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. Görüşme yapılan öğrenciler drama

yaptıklarında, mutlu olduklarını (%14.9) ve heyecanlandıklarını (%10.5) belirtmişlerdir. Bu durumu öğrenci A "*Çok sevindim drama yaptığım için, mutlu oldum."* ve öğrenci S "*Ben hiç drama yapmadım, nasıl dedim. Heyecanlandım, sonra azaldı. Her zaman yapınca azaldı, alıştım*." şeklinde açıklamışlardır. Bununla birlikte öğrenci U'nun "*İlk yaptığımda, diğer derslerimizin de böyle neşeli geçeceğini düşündüm, çok sevindim. İlk heyecanlandım, yanlış yaparım diye. Git gide azaldı, iyice alıştım*." şeklindeki ifadesi de bu duruma örnek verilebilir.

Görüşmenin diğer bir sorusu şöyledir: "İlköğretim Fen ve Teknoloji dersinin 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinin işlenişi hakkında neler düşünüyorsunuz?". Katılımcıların bu soruya verdikleri cevaplar Tablo 3'de verildiği gibidir.

Tablo 3. İlköğretim öğrencilerinin "ilköğretim Fen ve Teknoloji dersinin 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinin işlenişi hakkında neler düşünüyorsunuz?" sorusuna ilişkin görüşleri

Temalar	Kodlar	f	%
Hoşlanma Durumu	Hoşlanma	13	20.0
	Çok hoşlanma	2	3.1
	Biraz hoşlanma	1	1.5
Kullanılma Durumu	Kullanılmalı	8	12.3
	Daima kullanılmalı	8	12.3
	Ara ara kullanılmalı	4	6.2
Bilişsel Alana Etkisi	Daha iyi anlamayı/öğrenmeyi sağlama	4	6.2
	Dersin daha iyi geçmesi	4	6.2
	Çabuk öğrenmeyi sağlama	2	3.1
	Dersin daha etkili geçmesi	1	1.5
	Konuların gerçekliğine inanmayı sağlama	1	1.5
Duyuşsal Alana Etkisi	Dersin daha zevkli/eğlenceli olması	5	7.7
	Dersin daha güzel geçmesi	2	3.1
	Eğlenerek öğrenmeyi sağlaması	2	3.1
Olumsuz Yanları	Bazen sesin fazla olması	3	4.6
	Bazen anlamamaya yol açabilmesi	2	3.1
	Daima işlenirse sıkıcı olabilmesi	1	1.5
	Konuların geri kalmasına neden olması	1	1.5
	Öğrenciyi tembelliğe sürükleme	1	1.5

Görüşmeye katılan öğrencilerin derse yönelik görüşleri incelendiğinde, büyük çoğunluğunun (f=13) drama yapmaktan hoşlandıkları görülmektedir. Bununla birlikte Fen ve Teknoloji dersinde drama yöntemi; 8 öğrenciye göre kullanılmalı, 8 öğrenciye göre daima kullanılmalı ve 4 öğrenciye göre de ara ara kullanılmalıdır. Öğrenci A'nın "*Dramadan hoşlandım ve Fen derslerinde hep kullanılsın.*", öğrenci L'nin "*Kullanılsın. Derslerde hep drama olsun.*", öğrenci O'nun "*Hoşlandım, çok zevkli geçiyordu. Fen derslerinde kullanılsın*." ve öğrenci R'nin "*Hoşlandım, Fen derslerinde kullanılsın.*" ifadeleri bu durumu destekler

niteliktedir. Ayrıca öğrenciler, %6.2 sıklıkta dramanın daha iyi öğrenmeyi/anlamayı sağladığını ve %6.2 sıklıkla dersin daha iyi geçmesine yol açtığını ifade etmişlerdir. Örneğin öğrenci T "*Drama ile daha iyi ve çabuk anlayabildik. Diğer türlü olsaydı pek anlayamazdık*.", öğrenci C "*Drama daha iyi kavramama neden oldu*." ve öğrenci B "*Bence diğer ünitelere göre daha iyiydi ve dersler açısından bu daha iyi oldu*." şeklinde görüşler bildirmişlerdir. Bunun yanı sıra görüşmeye katılan öğrencilerin bazıları (f=5) drama sayesinde dersin daha zevkli/eğlenceli olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenci E bu konudaki görüşünü "*Dersler böyle yani drama ile daha zevkli geçiyor.*" şeklinde belirtmiştir. Bununla birlikte yapılan çalışmada öğrenciler, genellikle drama yöntemine ilişkin olumlu görüşler bildirirken bazı öğrencilerinde olumlu düşünceler yanında olumsuz görüşleri de sunmuşlardır. Katılımcılar dersler drama yöntemine uygun olarak işlenirken bazen sesin fazla olduğunu (%4.6) ve bundan dolayı anlamamaya yol açabildiğini (%3.1) belirtmişlerdir. Bu durumu öğrenci P; "*Dramalarla bazen çok ses oluyor, bu şekilde de anlayamadığımız oluyor*." şeklinde açıklamıştır.

"Drama yöntemi ile işlenen dersin size ne gibi etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?" sorusuna ilköğretim öğrencilerinin verdiği cevaplar analiz edilmiş ve analiz sonuçlarına Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4'te anlaşılacağı üzere, görüşme yapılan öğrencilerin neredeyse tamamı drama yönteminin öğrenciler üzerinde olumlu etkilere yol açtığını ifade etmişlerdir. Dramanın olumlu tarafları araştırmacılar tarafından "sosyal ilişkilere katkı", "duyuşsal alana katkı", "bireysel özelliklere katkı", "dersin işlenişine katkı" ve "bilişsel alana katkı" olmak üzere beş tema altında toplanmıştır. Görüşme yapılan 12 öğrenci drama sayesinde arkadaşlık ilişkilerinin arttığını ve 7 öğrenci de grup olmayı sağladığını ifade etmişlerdir. Bu konudaki görüşlerini öğrenci R'nin "*Arkadaşlarımla olan ilişkimi iyi yönde etkiledi*.", öğrenci V'nin "*Arkadaşlarımla olan ilişkimi olumlu etkiledi. Biz drama bitince teneffüslerde konuşuyoruz, güzel geçti diye, o zaman çok iyi oluyordu. Arkadaşlarımla sizin gelmiş olmanızı, iyi olmasını, dramaların daha güzel geçmiş olmasını, dersin daha iyi anlaşılmasını konuşuyorduk.*" ve öğrenci I'nın "*Grup olunca daha iyi oldu, önceden tek başımıza yapıyorduk, grup olunca hep beraber yapmaya başladık. Herkesin düşünceleri alındı bu da daha iyi oldu*." şeklinde ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 4. İlköğretim öğrencilerinin "drama yöntemi ile işlenen dersin öğrencilere ne gibi etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?" sorusuna ilişkin görüşleri

Genel Temalar	Alt Temalar	Kodlar	f	%
Olumlu Tarafları	Sosyal İlişkilere Katkı	Arkadaşlık ilişkilerini arttırması	12	10.8
		Grup olmayı sağlaması	7	6.3
		Arkadaşlarla samimi olmayı/alışmayı sağlaması	5	4.5
		Arkadaşlara/okula alışmayı sağlaması	2	1.8
		Arkadaş sayısını arttırması	1	0.9
	Duyuşsal Alana Katkı	Fen dersini daha fazla sevmeyi sağlaması	12	10.8
		Fen dersine yönelik olumlu tutum geliştirmesi	7	6.3
		Fen dersine olan ilgiyi arttırması	1	0.9
	Bireysel Özelliklere Katkı	Özgüveni arttırması	5	4.5
		Bedensel hareketi arttırması	4	3.6
		Sözlü becerileri geliştirmesi	2	1.8
		Çekingenliği azaltması	2	1.8
		Öğrencilerin kendini daha iyi hissetmesi	1	0.9
	Dersin İşlenişine Katkı	Eğlenceli sınıf ortamı oluşturması	7	6.3
		Derse katılımı arttırması	6	5.4
		Derslerin daha iyi geçmesini sağlaması	2	1.8
		Eğlendirerek öğrenmeyi sağlaması	2	1.8
		Dinleme hevesini arttırması	2	1.8
		Görselliği sağlaması	1	0.9
		Herkese söz hakkı tanıması	1	0.9
	Bilişsel Alana Katkı	Konuyu daha iyi öğrenmeyi sağlama	15	13.5
		Kalıcı öğrenmeyi sağlama	6	5.4
		Fen problemlerini çözmeyi/severek çözmeyi sağlama	4	3.6
		Konuları daha fazla öğrenmeyi sağlama	2	1.8
		Konuyu daha anlaşılır şekilde öğrenmeyi sağlama	1	0.9
Olumsuz Tarafları		Bazı hareketlerin zor olması	1	0.9

Duyuşsal alana katkı bakımından, katılımcılar dramanın Fen dersini daha fazla sevmeyi sağladığını (%10.8) ve Fen dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiğini (%6.3) belirtmişlerdir. Bu konuda öğrenci M; "*Fen dersini daha çok sevmeye başladım, zaten seviyordum ama daha çok sevmeye başladım*.", öğrenci N; "*Şimdi Fen daha çok seviyorum. Eskiden hiç sevmiyordum, şimdi daha fazla seviyorum*." ve öğrenci D; "*Derse karşı olan tutumu olumlu yönde etkiledi.*" şeklinde görüş bildirmiştir. Ayrıca ilköğretim 6. sınıf öğrencileri drama etkinliklerinin özgüvenlerini arttırdığı (f=5) yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğrenci F; "*Alyuvarla bir etkinlik vardı, onla ilgili drama da ben de tahtaya çıktım. Orda alyuvarların görevini bilmiyordum, sizin projeksiyondan göstermeniz ve arkadaşlarımın söylemesi ile yaptım. Bu sayede kendime olan güvenim arttı*." şeklinde görüşü ile bu durumu

desteklemektedir. Görüşmeye katılan öğrencilerin verdikleri cevaplardan "dersin işlenişine katkı" altından kodlanan veriler incelendiğinde ise, öğrenciler %6.3 sıklıkta dramanın eğlenceli bir sınıf ortamı oluşturduğunu ve %5.4 sıklıkla derse katılımı arttırdığını belirtmişlerdir. Öğrenci C'nin bu durumu "*Dramalarla, şimdi daha eğlenceli geldi. Bu şekilde daha iyi, eğlenceli bir ortam oldu*." ve öğrenci P'nin "*Daha fazla parmak kaldırdım, derse katılımım arttı. Drama oynamayı ve parmak kaldırmamı arttırdı, eskiden çekingendim şimdi daha iyi*." şeklinde açıkladığı görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin büyük çoğunluğu (f=15), drama sayesinde konuyu daha iyi öğrendiklerini ve bir kısmı da (f=6) dramanın kalıcı öğrenmeyi sağladığını ifade etmiştir. Bu durumu öğrenci K; "*Anlamadığım konular olmadı bu şekilde. Vücudumuzda Sistemlerle ilgili öğretmen direk anlatsaydı anlamazdık. Drama yolu ile yaptık, bundan daha fazla şeyler öğrendik*." ve öğrenci B; "*Dramanın yararı oldu mesela daha kalıcıydı*." şeklinde açıklamaktadır. Sadece bir öğrenci, dramanın olumsuz etkisinin de olduğunu ifade etmiştir. Öğrenci F'nin bu durumu "*Zararı, drama hareketlerinde biraz eğildik ve belim ağrıdı, yani bazı hareketlerde zorlandım*." şeklinde açıkladığı görülmektedir.

Görüşme formunun beşinci sorusu olan "Drama yöntemine dayalı olarak işlenen derslerde öğrendiğiniz Fen konularını günlük yaşamla ilişkilendirmenize yardımcı olduğunu düşünüyor musunuz? Bir örnekle açıklar mısınız?" sorusuna verdiği cevaplar analiz edilmiş ve Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. İlköğretim öğrencilerinin "drama yöntemine dayalı olarak işlenen derslerde öğrendiğiniz Fen konularının, günlük yaşamla ilişki kurmanıza yardımcı olduğunu düşünüyor musunuz? Bir örnekle açıklar mısınız?" sorusuna ilişkin görüşleri

Kodlar	f	%	Öğrenci Örnekleri	f	%
Günlük yaşamla ilişkilendirmeyi sağlama	17	85.0	Kan bağışı yapma	3	18.7
			Destek ve hareket sisteminin sağlığı	3	18.7
			Vücutta kanın yolculuğu	3	18.7
			Destek ve hareket sistemi organları	1	6.3
			Eklem çeşitleri	1	6.3
			Hastalıklar ve sağlığı	1	6.3
			Kan alış-verişi	1	6.3
			Kanın pıhtılaşması	1	6.3
			Soluk alıp-verme	1	6.3
Günlük yaşamla ilişkilendirmeyi sağlamama	3	15.0	Otobüs, sandalye olma	1	6.3

Görüşme yapılan öğrencilerin neredeyse tamamı (f=17), drama yönteminin Fen konularıyla günlük yaşam arasında ilişki kurmaya yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Dramanın günlük yaşamla bağlantı kurmasına yönelik öğrencilerin bazıları şu görüşleri bildirmişlerdir: "*Günlük olayla ilişki kurmamı sağladı. Mesela kan bağışı yapmak istediğimizde. Şu an yaşım tutmuyor ama ilerde mutlaka vermek isterim.*" (Öğrenci B), "*Günlük yaşamla benzerdi. Mesela kan alımı. Ben, doktora gittiğimde de kan alınıyor. Kan alış-verişi benzerdi*." (Öğrenci H), "*Günlük hayatta karşılaştıklarım olaylardı. Hani öğretmenim yaptığımız sandalyeye oturma etkinliği. Yanlış oturuş, doğru oturuş, destek ve hareket sisteminin sağlığı.*" (Öğrenci C), "*Evet sağladı. Mesela kağıdı hemen alırdım yerden, hiç böyle düşünmezdim, şimdi ona dikkat ediyorum oturuşuma yemek yiyişime. Destek ve hareket sistemindeki yaptığımız etkinliklerle."* (Öğrenci S) ve "*Günlük yaşamla benzerdi. Mesela kanın damarlardan geçişimizi sokaktan geçişimiz gibi adlandırıyorduk. Onlar bağlantılı idi*." (Öğrenci M). Bununla birlikte görüşme yapılan bazı öğrenciler (f=3) dramanın Fen konularıyla günlük yaşam arasında ilişki kurmaya yardımcı olmadığını belirtmişlerdir. Bu duruma verilebilecek bir örnek şu şekildedir: "*Hayır öğretmenim ben bunu daha önce görmedim, hani öğretmenim biz otobüs, masa falan olduk ya, ben hiç böyle şeyler yapmadım*." (Öğrenci E).

Çalışmaya katılan öğrencilerin "Sınıf arkadaşlarınla veya başka kişilerle drama etkinlikleri hakkında konuştun mu? Neler konuştun?" sorusuna verdikleri cevaplar incelenmiş ve analiz sonuçları Tablo 6 ve Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 6. İlköğretim öğrencilerinin "sınıf arkadaşlarınla veya başka kişilerle drama etkinlikleri hakkında konuştun mu?" sorusuna ilişkin görüşleri

	Kodlar	**F**	**%**	**f**	**%**
Evet…	Arkadaşlarım	6	30.0	19	95.0
	Ailem	5	25.0		
	Annem	4	20.0		
	Kardeşim	2	10.0		
	Babam	1	5.0		
	Akrabam	1	5.0		
	Hayır	1	5.0	1	5.0

Tablo 7. İlköğretim öğrencilerinin "sınıf arkadaşlarınla veya başka kişilerle drama etkinlikleri hakkında neler konuştun?" sorusuna ilişkin görüşleri

Temalar	Kodlar	f	%
Dersin İşleme Süreci	Drama etkinliklerini anlatma	13	23.7
	Drama yapılmasını anlatma	11	20.0
	Drama etkinlik materyallerini gösterme	7	12.7
	Öğretmen değişikliğini anlatma	4	7.3
	Dersin farklı şekilde işlendiğini anlatma	1	1.8
	Isınma hareketlerini anlatma	1	1.8
Öğrenci Tutumları	Dersin daha güzel geçmesi	6	10.9
	Dersin eğlenceli geçmesi	5	9.1
	Dersi daha iyi anlama	4	7.3
	Öğrencinin mutlu olması	2	3.6
	Öğrencinin heyecanlanması	1	1.8

Tablo 6'da görüldüğü gibi, 19 öğrenci drama etkinlikleri hakkında arkadaşları veya başka kişilerle konuştuklarını belirtirken, 1 öğrenci ise drama etkinlikleri hakkında hiç kimseyle konuşmadığını ifade etmiştir. Yapılan analiz sonuçları incelendiğinde; görüşme yapılan 6 öğrencinin arkadaşlarıyla, 5 öğrencinin ailesiyle, 4 öğrencinin annesiyle, 2 öğrencinin kardeşiyle, 1 öğrencinin babasıyla ve 1 öğrencinin de akrabalarıyla drama hakkında konuştukları anlaşılmaktadır. Bununla birlikte drama hakkında ne konuştuklarına yönelik öğrenci görüşlerinin "dersin işlenme süreci" ve "öğrenci tutumları" olmak üzere iki tema altında toplandığı Tablo 7'de görülmektedir. Görüşme yapılan öğrenciler %23.7 sıklıkta drama etkinliklerini anlattıklarını, %20.0 sıklıkla derste drama yapılmasını anlattıklarını ve %12.7 sıklıkla drama etkinlik materyallerini gösterdiklerini belirtmişlerdir. Örneğin öğrenci B; "*Evet, anlattım. Kan gruplarından bahsettim biraz genel alıcı, genel verici, O yaptığımız drama etkinliğini anlattım*.", öğrenci H; "*Arkadaşlarımla konuştum. Onlar böyle şeyler yapmıyormuş okuyup geçiyorlarmış, ben biz yapıyoruz dedim. Dramalar yaptığımızı söyledim, sonra aktiviteler yaptığımızı hepsini anlattım*.", öğrenci L; "*Evet, annemle konuştum. Sizin drama ile ders işleyeceğinizi söyledim. Ayrıca, drama yaparken kullanılan kartonları anneme gösterdim*." ve öğrenci U; "*Evet ablamla konuştum. Hani dramalar yapmıştık ya, kartonlar falan verdiniz onları gösterdim, onlara da söyledim, bilgilendirdim. Öğretmen bu kartonları dağıttı, hepimiz yaptık dedim. Mesela solunum sistemi soluk borusu onların canlandırmasını yaptık. Görevlerini öğrendik, onları da anlattım*." şeklinde bu durumu ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler; drama sayesinde derslerin daha güzel (f=6) ve eğlenceli (f=5) geçtiğini belirtmişlerdir. Öğrenci D bu durumu "*Evet ailemle konuştum. Dersimiz çok eğlenceli geçiyor dedim*." şeklinde ifade ederken, öğrenci F'nin "*Evet anneme anlattım, dersler çok güzel geçti,*

etkinlikler yaptık tahtaya çıkıp dedim. Drama da yaptıklarımızı anlattım."şeklinde açıkladığı görülmektedir.

Görüşmenin diğer bir sorusu şöyledir: "'Vücudumuzda Sistemler' ünitesini işlerken en çok beğendiğin drama etkinliği anlatabilir misin?". Katılımcıların bu soruya verdikleri cevaplar analiz edilmiş ve analiz sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

İlköğretim 6. sınıf öğrencileri; drama yöntemine uygun olarak ders işlenme sürecinde en fazla canlandırmaları beğendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların 5'i ısınma hareketlerini, 4'ü kukla etkinliklerini, 4'ü hikaye/şiir yazmayı ve 3'ü de doğaçlama etkinliklerini beğendiklerini belirtmişlerdir. Örneğin öğrenci I; " *En çok ısınma hareketlerini beğendim. Onlardan motor yaptığımız, yani bazı araçların taklidi yaptığımızı*." şeklinde görüş bildirmiştir. Öğrenci U ise; "*Pinokyoyu en çok beğendim. Destek ve hareket sisteminde kuklayı oynattık ya onu. O etkinlikte biri metin okudu, ben mimikleri canlandırdım, bir arkadaşım pinokyo oldu metini canlandırdı, biri de pinokyoyu oynattı metine göre. Arkadaşımız ne yaparsa, diğer arkadaşımız da kuklayı aynı şekilde hareket ettiriyordu. Metinde pinokyo vardı, kalkıyordu, eklemleri hareket ettiremiyordu, yürümekte zorlanıyordu ve boynunu çeviremiyordu. Eklemlerle ilgili bir etkinlikti. Eklemleri de daha iyi öğrendim bu şekilde."* şeklindeki ifadesi ile kukladan hoşlandığını belirtmiştir. Ayrıca öğrenci B; "*Drama etkinliklerinden en çok hikaye yazmasını beğendim, hoşuma gitti. Jimnastik ile ilgili yazmıştık biz. Bu kemikle ilgili, kemiklerimizle. Hani kemiklerimiz olmasaydı falan neler olurdu. Bu en çok beğendim etkinlik*." ve öğrenci N "*Şarkı söyleyip, şiir yazıyorduk ya onları en çok beğendim*." şeklinde düşüncelerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğrenci E'nin; "*Alyuvarlar görevlerini canlandırırken, kalbin yapısını gösteren etkinliği en fazla beğendim.*", öğrenci F'nin "*Hepsi çok güzeldi ama hani boyunlarımıza isimler takıyorduk ya. Onlar daha güzeldi. Onlardan da hepsi güzeldi*." ve öğrenci M'nin "*En çok canlandırmalar iyiydi. Mesela otobüs oluyorduk, yollar vardı, orda damarların içinde alyuvar akyuvarlar geçiyordu*." şeklindeki ifadeleri öğrencilerin canlandırmaları beğendiklerini yansıtan örnekleri içermektedir.

Tablo 8. İlköğretim öğrencilerinin "'Vücudumuzda Sistemler' ünitesini işlerken en çok beğendiğin etkinliği anlatabilir misin?" sorusuna ilişkin görüşleri

Temalar	f	%	Kodlar	f	%
Isınma	5	20.0	Destek ve hareket sistemi organları	3	12.0
			Araç taklidleri	1	4.0
			Materyal olma (dolap, çekmece vb.)	1	4.0
Kukla	4	16.0	Pinokyo hikayesi-pandomin	4	16.0
Hikaye/şiir yazma	4	16.0	Şiir/şarkı yazma	3	12.0
			Hikaye yazma/kemik ve kaslar	1	4.0
Canlandırma	8	32.0	Kartonlarla yapılanların tümü	4	16.0
			Kalbin yapısı	3	11.0
			Kemiğin yapısı	1	4.0
Doğaçlama	3	12.0	Kan hücreleri	2	9.0
			Solunum sistemindeki organlar	1	4.0
Oyun Oynama	1	4.0	Kan grupları/kan alış-verişi	1	4.0

'Vücudumuzda Sistemler' ünitesini işlerken beğenmediğiniz etkinlik var mı? Varsa bu etkinliği anlatabilir misin?" sorusuna katılımcıların verdikleri cevapların analizleri Tablo 9'da görüldüğü gibidir.

Tablo 9. İlköğretim öğrencilerinin "'Vücudumuzda Sistemler' ünitesini işlerken hiç beğenmediğin etkinliği anlatabilir misin?" sorusuna ilişkin görüşleri

Genel Temalar	Alt Temalar	Kodlar	f	%
Beğenmeme	Yok	Tüm dramaların güzel olması	16	40.0
	Var	Şiir yazma	1	2.5
		Soluk alıp-verme etkinliği	1	2.5
		Aşılar-serumlarla ilgili etkinlik	1	2.5
		Isınma hareketleri (mesleklerle ilgili olan)	1	2.5
Eksik Görme	Yok	Eksiğin olmaması	17	42.5
	Var	Kanın damarlardaki yolculuğu ile ilgili dramanın benzetmelerinin belirgin olmaması	1	2.5
		Solunum sistemi etkinliğindeki materyallerin küçük olması	1	2.5
		Bazı dramlara tüm sınıfın katılmaması	1	2.5

Örneklemde yer alan öğrencilerden 16'sı beğenmediği drama etkinliğinin olmadığını ve tüm dramaların güzel olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durumu öğrenci G "*Beğenmediğim yoktu, hepsi iyiydi*." şeklinde açıklarken öğrenci V'nin "*Beğenmediğim olmadı, hepsi güzeldi*." biçiminde ifade ettiği görülmektedir. Bununla birlikte yapılan çalışmada 4 öğrenci drama yöntemi içinde yer alan bazı etkinlikleri beğenmediklerini belirtmişlerdir. Örneğin öğrenci

C'nin "*Beğenmediğim, şiir yazma etkinlikleri, şarkı değil ama.*" ifadesi bu durumu destekler niteliktedir. Ayrıca öğrencilerin 17'sinin derste ve dramalarda eksikliğin olmadığını ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Bu konuda öğrenci A; "*Derste eksik gördüğüm yer yoktu*." ve öğrenci M; "*Eksik gördüğüm nokta olmadı. Hepsini yaptık*." şeklinde görüş bildirmişlerdir. Ancak bazı öğrenciler; kanın damarlardaki yolculuğu ile ilgili dramanın benzetmelerinin belirgin olmadığını, solunum sistemi etkinliğindeki materyallerin küçük olduğunu ve bazı dramalara sınıftaki tüm arkadaşlarının katılmamasını öğrenim sürecindeki eksiklikler arasında belirtmişlerdir. Bu durumu öğrenci K'nın "*Eksik, aslında köy, yol falan olan etkinlik var ya onlar daha değişik olsaydı daha güzel olurdu. Organları belirtmiştik, dolaşım sistemi organları. O daha değişik olsaydı daha güzel olabilirdi. Mesela kalbimiz tam merkezde bir ev olarak canlandırabilirdik*." ifadesi örnek verilebilir.

Öğrencilerin, görüşmenin son sorusunu oluşturan "Drama yönteminin Fen ve Teknoloji dersinden başka derslerde de kullanılmasını ister misiniz? Hangilerinde?" sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. İlköğretim öğrencilerinin "drama yönteminin Fen ve Teknoloji dersinden başka derslerde de kullanılmasını ister misiniz? Hangilerinde?" sorusuna ilişkin görüşleri

Temalar		Kodlar	f	%
Kullanılmalı	Tüm derslerde	En fazla Türkçe dersinde kullanılmalı	5	25.0
		En fazla Sosyal Bilgiler dersinde kullanılmalı	4	20.0
		En fazla İngilizce dersinde kullanılmalı	4	20.0
		En fazla Matematik dersinde kullanılmalı	2	10.0
	Bazı derslerde	Sosyal Bilgiler ve Türkçe derslerinde kullanılmalı	1	5.0
		Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Matematik derslerinde kullanılmalı	1	5.0
		Türkçe ve Matematik derslerinde kullanılmalı	1	5.0
Kullanılmamalı		Sadece Fen ve Teknoloji de kullanılmalı	2	10.0

Tablo 10'da anlaşılacağı üzere, öğrencilerin büyük çoğunluğu (f=18) drama yönteminin diğer derslerde de kullanılması gerektiği görüşündedirler. Dramanının diğer derslerde kullanılması gerektiğini belirten öğrencilerden 15'i tüm derslerde ve 3'ü de bazı derslerde kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Drama yönteminin bazı derslerde kullanılabileceğine ifade eden bir öğrenci, bu durumu şu şekilde belirtmiştir: "*Diğer derslerin de bazılarında yapılsın. Fen ve Teknolojiden sonra, Türkçe ve Matematik. Örneğin Türkçe de konuşma metni canlandırılabilir*." (Öğrenci R). Ayrıca iki öğrenci de diğer derslerde kullanılmayıp sadece Fen ve Teknoloji dersinde kullanılabileceğini ifade etmiştir. Bu durumu öğrenci M "*Fen*

konularında işlensin. Bence en uygun Fen olduğu için. Diğer dersler olmaz. Matematik olsa sayılarla pek eğlenceli olmaz. Sosyal olsa ülkeler falan olmaz iyi. En iyisi Fen bence." şeklinde açıklamaktadır. Yapılan çalışmada öğrenciler drama yönteminin Fen ve Teknoloji dersinden sonra, en fazla Türkçe (f=5), Sosyal Bilgiler (f=4) ve İngilizce (f=4) dersinde kullanılabileceğini düşünmektedirler. Örneğin öğrenci D: *"Fen ve diğer derslerde kullanılsın. En fazla Türkçede olabilir. Örneğin metin okuyor, onu canlandırabiliriz tahtada hem daha eğlenceli hem kalıcı olur*." şeklinde ifade etmiştir. Bununla birlikte öğrenci K'nın "*Tüm derslerde işlenirse olur. En fazla Sosyal bilgiler, İpek Yolu, Oğuz Kağan falan var, canlandırabilir. Hem daha kalıcı olur, hem öğrenmiş oluruz*." ve öğrenci T'nin "*Fen konularının tamamı böyle işlensin, daha eğlenceli oluyor, daha iyi öğrenebiliyoruz. Diğer derslerde kullanılsın, daha rahat öğreniriz. Fende sonra, İngilizce de kullanılsın. Kelimeleri çok iyi anlayamıyoruz iyi olur. Oyun yapılabilir, güzel ve kalıcı olur.*" şeklinde açıkladığı anlaşılmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Öğrencilerin ön bilgilerini kullanarak yeni bilgilerini oluşturdukları yapılandırmacı yaklaşımla birlikte, onların yaratıcılıklarını, eleştirel düşünme becerilerini, kendilerine olan güvenlerini ve arkadaşlık ilişkilerini geliştirmede etkili olabilen drama yöntemine olan ilginin de arttığı ifade edilebilir. Benzer olarak bazı araştırmacılar tarafından (Köksal-Akyol, 2003; Köksal-Akyol, 2004; Can, 2007; Can ve Cantürk-Günhan, 2009) eğitim-öğretim sisteminde okul öncesi eğitimden başlayarak üniversite ve lisansüstü eğitime kadar bütün eğitim kademelerinde drama çalışmaları yapıldığı ve giderek yaygınlık kazandığı ifade edilmektedir. Bu duruma paralel olarak alan yazında da konuyla ilgili çalışmaların önem kazandığı ve artmaya başladığı söylenebilir. Bu bağlamda öğrenciler tarafından zor olarak algılanan ve soyut kavramların sıklıkla yer aldığı Fen ve Teknoloji dersinde, birçok duyuya hitap ederek öğrencilerin konuyu anlamasını kolaylaştıran drama yönteminin kullanılması gerektiği düşünülmektedir. Bu amaçla yapılan çalışmada; ilköğretim Fen ve Teknoloji dersinde drama yöntemine yer verilmiş, bu uygulamalara ve drama yöntemine ilişkin öğrenci görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

Yapılan çalışmada görüşme yapılan öğrencilerin tamamı, 'Vücudumuzda Sistemler' ünitesinde yer alan etkinlikler ile diğer ünitelerdeki etkinliklerin birbirinden farklı olduğunu ve bu farklılığın en önemli sebebinin derslerin dramalarla işlenmesi olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada ilköğretim öğrencileri; Fen ve Teknoloji dersinin drama yöntemine göre işleneceğini duydukları zaman, dramanın nasıl olacağını düşündüklerini ve mutlu olduklarını

ifade etmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin daha önce Fen ve Teknoloji dersinde drama uygulamaları yapmamalarından ve ilk defa yapacak olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmada katılımcılar işlenen ünitede drama yaptıklarında da mutlu olduklarını ve heyecanlandıklarını belirtmişlerdir. Alan yazın incelendiğinde; Karakaya (2007) çocukların ilk defa canlandıracağı bir rolde çekingenlik gösterebileceğini, rollerini nasıl canlandıracağını bilmeyebileceğini hatta drama oynamaktan korkabileceğini belirtmiştir. Kara ve Çam (2007) ise, öğrencilerin yönteme alışkın olmamaları, kendilerini kalabalık önünde rahat hissetmemeleri gibi sebeplerden dolayı uygulama başında etkinliklere katılma, grup içerisinde söylenenleri yapma konusunda çekingen tavırlar sergileyebileceklerini ifade etmişlerdir. Öğrenciler, drama uygulamalarının yapılacağını duyduklarında veya yaptıklarında genellikle tedirginlik yaşamış ve heyecanlanmış olsalar da, bu durumun ilerleyen etkinliklerde ortadan kalkacağı düşünülmektedir. Yapılan çalışmada öğrenciler, ilk yapılan etkinliklerde tedirgin olduklarını ve heyecanlandıklarını ifade ederken, daha sonralarda rahatladıklarını ve drama yapmaya alıştıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin derse yönelik görüşleri incelendiğinde, büyük çoğunluğunun drama yapmaktan hoşlandıkları görülmektedir. Benzer olarak Yıldızbaş (2007) drama uygulamalarında, çocukların ve öğretmenin neşeli/hoş yaşantılara sahip olabileceğini belirtmektedir. Bununla birlikte ilköğretim 6. sınıf öğrencileri; Fen ve Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılması gerektiğini düşünmektedirler. Alan yazın incelendiğinde de Fen ve Teknoloji dersinin farklı konularında drama yönteminin kullanıldığı görülmektedir (Pantidos, Spathi ve Vitoratos, 2001; Sağırlı ve Gürdal 2002a: 2002b; Yalım, 2003; Başkan, 2006; Yılmaz-Cihan, 2006; Can, 2007; Francis, 2007; Tımbıl, 2008; Çam, Özkan ve Avinç, 2009). Ayrıca Yiğit, Tural, Alev ve Aydın (2009) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin Fen öğretiminde drama yönteminin kullanım durumlarını incelemişler ve öğretmenlerin en fazla Biyoloji daha sonra Kimya ve en az Fizik derslerinde drama yöntemini kullandıklarını tespit etmişlerdir. Dorion (2009) ise, drama etkinliklerinin çeşitli konuların öğretilmesinde kullanılabileceğini belirtmektedir. Anlaşılacağı üzere Fen ve Teknoloji dersinde drama yönteminin kullanılabilir olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmada öğrenciler, dramanın daha iyi öğrenmeyi/anlamayı sağladığını ifade etmişlerdir. Birçok araştırmacı dramanın öğrencileri aktif kıldığından etkili öğrenmeyi ve yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağladığını belirtmişlerdir (Adıgüzel ve Tokgöz, 2000; Tezci ve Gürol, 2003; Karadağ, Korkmaz, Çalışkan ve Yüksel, 2008; Özen, Gül ve Gülaçtı, 2008). Bununla birlikte yapılan çalışmada ilköğretim öğrencileri drama sayesinde derslerin daha iyi ve zevkli/eğlenceli geçtiğini belirtmişlerdir. Benzer olarak Bertiz (2005) de Fen Bilgisi öğretmen adaylarının dramaya yönelik tutumlarını

belirlemeyi amaçladığı çalışmasında; drama etkinliklerinin dersleri daha zevkli kıldığı sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte yapılan çalışmada öğrenciler, genellikle drama yöntemine ilişkin olumlu görüşler bildirirken bazı öğrencilerin de olumlu düşünceler yanında olumsuz görüşleri de sunmuşlardır. Katılımcılar dersler drama yöntemine uygun olarak işlenirken bazen sesin fazla olduğunu ve bundan dolayı anlamamaya yol açabildiğini ifade etmişlerdir. Benzer olarak Karadağ (2005) drama uygulamalarında, öğrencilerin rolleri aşabileceğini bu durumun da sınıf atmosferini bozulabileceğini belirtmiştir.

Yapılan çalışmada öğrencilerin neredeyse tamamı drama yönteminin öğrenciler üzerinde olumlu etkilere yol açtığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu drama sayesinde arkadaşlık ilişkilerinin arttığını ve dramanın grup olmayı sağladığını belirtmişlerdir. Dalbudak ve Köksal-Akyol (2008) dramanın kendini ve başkalarını tanımalarını sağladığını; Uşaklı (2006) arkadaşlık ilişkilerini değiştirdiği ve atılganlıklarını artırdığını; Çalışkan ve Karadağ (2005) ise çocuğun pasifliğini, içine kapanıklığını giderdiğini belirtmektedirler. Ayrıca alan yazında dramanın; sosyal ilişkileri (Yassa, 1999) ve iletişim becerilerini (Ormancı-Şaşmaz-Ören, 2010) geliştirdiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte ilköğretim öğrencileriyle yapılan çalışmada, katılımcılar dramanın Fen dersini daha fazla sevmeyi sağladığını ve Fen dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiğini belirtmişlerdir. Benzer olarak Bailey ve Watson (1998) ile Yiğit, Tural, Alev ve Aydın (2009) yaptıkları çalışmalarda dramanın öğrenci tutumlarını olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Ayrıca ilköğretim 6. sınıf öğrencileri drama etkinliklerinin özgüvenlerini arttırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Birçok araştırmacı da, dramanın özgüveni geliştirdiğini ifade etmişlerdir (Farris ve Parke, 1993; Genç, 2003; Saraç, 2007). Ayrıca ilköğretim 6. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilen bu çalışmada; öğrenciler dramanın eğlenceli bir sınıf ortamı oluşturduğunu ve derse katılımı arttırdığını belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin/öğretmenlerin, Kavak ve Köseoğlu (2007) dramanın eğlenceli bir öğrenme ortamı yarattığını; Tekin (2007) ve Yeğen (2008) dramanın hem öğretici hem de eğlenceli bir deneyim olduğunu; Başkan (2006) ve Okvuran (2009) ise oyunlarla eğlenerek öğrenmeyi sağladığını ifade ettikleri görülmektedir. Bunun yanında dramanın, daha yüksek öğrenci katılımı sağladığı Saraç (2007) tarafından belirtilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin büyük çoğunluğu drama sayesinde konuyu daha iyi öğrendiklerini ifade etmiştir. Yapılan birçok çalışmada benzer şekilde dramanın anlamlı öğrenmeyi sağladığı belirtilmiştir (Bertiz, 2005; Özdemir, Akfırat ve Adıgüzel, 2009). Anlaşılacağı üzere drama; öğrencilerin duyuşsal, bilişsel, sosyal ve bireysel becerilerini geliştirmede etkili olarak kullanılabilecek bir yöntem şeklinde ifade edilebilir.

Görüşme yapılan öğrencilerin neredeyse tamamı, drama yönteminin Fen konularıyla günlük yaşam arasında ilişki kurmaya yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Selimhocaoğlu (2004a) drama sayesinde öğrencilerin günlük yaşamdaki olayları anlamlandırabildiğini ve Duatepe (2004) dramanın, günlük hayat örneklerinin doğaçlanmasını içerdiğini belirtmiştir. Ayrıca yapılan çalışmada katılımcılar; drama etkinlikleri hakkında aileleri/arkadaşlarıyla, derslerde drama etkinlikleri yapılması, drama materyallerinin gösterilmesi, derslerin daha güzel ve eğlenceli geçmesi hakkında konuştuklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin yapılan etkinlikleri arkadaşlarıyla veya aileleriyle paylaşmasının sebebinin, onların bu etkinliklerden hoşlanmaları ve bu durumu paylaşmak istemelerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Yapılan çalışmada ilköğretim 6. sınıf öğrencileri; drama yöntemine uygun olarak ders işlenme sürecinde en fazla canlandırmaları beğendiklerini ifade etmişlerdir. Canlandırma; dramaya katılan bireylerin bir durumun, olayın, kavramın veya konunun somutlaştırılması, geçmişteki bir olayla ilişkilendirilmesine bağlı olarak oynanması veya canlandırılması durumudur. Bununla birlikte katılımcılar; ısınma hareketlerini, kukla etkinliklerini, hikaye/şiir yazmayı ve doğaçlama etkinliklerini beğendiklerini belirtmişlerdir. Isınma hareketleri; grubun birbirine ısınması, konuya ısınma ve rahatlamayı içeren hareketli oyunlardır (Okvuran, 2001). Kukla ise; konunun kukla ve bebekler yardımıyla dramatize edilmesidir (Köseoğlu ve Ünlü, 2006). Öğrencilerin genellikle bu teknikleri beğenmelerinin sebebinin, bunlarda daha fazla materyalin kullanılıp, öğrencilerin bu süreçte tamamen aktif olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmada öğrenciler yapılan drama etkinlikleri genel olarak beğenmişler ve herhangi bir eksikliğin olmadığını ifade etmişlerdir.

Yapılan araştırmada; ilköğretim öğrencilerinin büyük çoğunluğu drama yönteminin diğer derslerde de kullanılması gerektiği görüşündedirler. Benzer şekilde Adıgüzel (2006) de dramanın Türkçe, Edebiyat, Hayat Bilgisi, Tarih, Coğrafya, Sosyal Bilgiler, Resim Müzik, Fen Bilimleri gibi pek çok disiplinde kullanılabileceğini ifade etmektedir. Çalışmada öğrenciler drama yönteminin; Fen ve Teknoloji dersinden sonra, en fazla Türkçe, Sosyal Bilgiler ve İngilizce dersinde kullanılabileceğini düşünmektedirler. Benzer olarak alan yazında Türkçe (Yaman, 2005), Sosyal Bilgiler (Zayimoğlu, 2006; Özen, Gül ve Gülaçtı, 2008) ve İngilizce (Çevik, 2006) derslerinde drama yönteminin kullanıldığı çalışmalar yer almaktadır.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre; ilköğretim 6. sınıf öğrencileri, Fen ve Teknoloji dersinde drama yöntemi kullanımının uygun olduğunu ve bunun öğrenciler üzerinde birçok katkısının bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu bağlamda ilköğretim Fen ve Teknoloji derslerinin işlenmesi sürecinde drama yöntemine daha fazla yer verilmesi gerektiği önerisinde bulunulabilir. Ancak drama yönteminin uygulanabilirliğinin arttırılması için öğretmenlerin

gerekli bilgi ve deneyime sahip olmaları beklenmektedir. Bu amaçla lisans eğitimi sürecinde Fen ve Teknoloji öğretmenliği bölümüne seçmeli veya zorunlu olarak drama dersinin yer alması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin drama konusundaki bilgi ve deneyimlerini arttırmak amacıyla toplantılar, atölyeler veya çalıştaylar planlanabilir. Son olarak; ilköğretimde drama uygulamalarına yönelik öğretmen veya öğrenci görüşleri alınıp, drama uygulamalarının yapıldığı derslerde yaşanılan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Adıgüzel, H. Ö. ve Tokgöz, N. (2000). Müze Ortamında Drama ile Yaşantılara Dayalı Öğrenme-Anadolu Medeniyetleri Müzesi Örneği-. N. Aslan (Ed.) *"Dramaya Çok Yönlü Bakış"*. Türkiye 2. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Adıgüzel, H. Ö. (2006). Yaratıcı Drama Kavramı, Bileşenleri ve Aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi, 1* (1), 17-29.

Annarella, L. A. (1992). Creative Drama in the Classroom. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 391 206).

Aslan, N. (2006). Eğitimde Alternatif Bir Yöntem: Yaratıcı Drama. H. Ö. Adıgüzel (Ed.) *"Yaratıcı Drama 1985-1998 Yazılar"*. Ankara: Naturel Yayıncılık.

Aslan, N. (2008). Drama Öğretimi. N. Aslan (Ed.) *"Eğitimde Drama"*. Türkiye 10. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Bailey, S. ve Watson, R. (1998). Establishing Basic Ecological Understanding in Younger Pupils: A Pilot Evaluation of a Strategy Based on Drama/Role Play. *İnternational Journal of Science Education, 20* (2), 139-152.

Balcı, A. (2007). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Başkan, H. (2006). "Fen ve Teknoloji Öğretiminde Drama Yönteminin Kavram Yanılgılarının Giderilmesi ve Öğrenci Motivasyonu Üzerine Etkisi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Bertiz, H. (2005). "Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumları ve Öyküleme Çalışmalarına İlişkin Görüşleri." Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Can, B. T. (2007). Yaratıcı Drama Uygulamalı Öğretimin Öğrencilerin Fen Başarısı ve Bilimsel Süreç Becerileri Üzerindeki Etkileri. N. Aslan (Ed.) *"Drama Kavramları"*. Türkiye 9. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Can, B. ve Cantürk-Günhan, B. (2009). Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği. *e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences, 4* (1), 34-43.

Çalışkan, N. ve Karadağ, E. (2005). Dramada Beden Dili. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, 6* (2), 103-113.

Çam, F., Özkan, E. ve Avinç, İ. (2009). Fen ve Teknoloji Dersinde Drama Yönteminin Akademik Başarı ve Derse Karsı İlgi Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi: Köy ve Merkez Okulları Örneği. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29* (2), 459-483.

Çepni, S. (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş.* Trabzon: Celepler Matbaacılık.

Çevik, H. (2006). "Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Drama Tekniğinin Kullanımı". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Dalbudak, Z. ve Köksal-Akyol, A. (2008). Anaokulu Öğretmenlerinin Eğitim Programlarında Drama Etkinliklerine Yer Verme Durumlarının İncelenmesi. *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17* (1), 169-188.

Dorion, K. R. (2009). Science Through Drama: A Multiple Case Exploration of the Characteristics of Drama Activities Used in Secondary Science Lessons. *İnternational Journal of Science Education, 16* (1), 2247-2270.

Duatepe, A. (2004). "The Effects of Drama Based Instruction on Seventh Grade Students' Geometry Achievement, Van Hiele Geometric Thinking Levels, Attitude Toward Mathematics And Geometry". Unpublished PhD thesis, Middle East Technical University, Ankara.

Farris, P. J. ve Parke, J. (1993). To Be or not to Be: What Students Think About Drama. *The Clearing House, 66* (4), 231-234.

Francis, M. (2007) The İmpact of Drama on Pupils' Learning in Science. *School Science Review, 89* (327), 91–102.

Freeman, G. D., Sullıvan, K. ve Fulton, C. R. (2003). Effects of Creative Drama on Self-Concept, Social Skills and Problem Behavior. *The Journal of Educational Research, 96* (3), 131-138.

Genç, H. N. (2003). Eğitimde Yaratıcı Dramanın Alımlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 24,196-205.

Gönen, S. ve Andaç, K. (2009). Gözden Geçirme Stratejisi ile Desteklenmiş Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Öğrencilerin Basınç Konusundaki Erişilerine ve Bilgilerinin Kalıcılığına Etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi,* 12, 28-40.

Gürol, A. (2003a). Okul Öncesi Öğretmenleri ile Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramanın Uygulanmasına İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 158.

Innes, M., Moss, T. ve Smigiel, H. (2001). What Do the Children Say? The İmportance of Student Voice. *Research in Drama Education, 6* (2), 207-221.

Kara, Y. ve Çam, F. (2007). Yaratıcı Drama Yönteminin Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasına Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 32,145-155.

Karadağ, E. (2005). "Eğitim Yönetim ve Öğretim Yöntemleri İlişkisi Kapsamında Drama Yönteminin Değerlendirilmesi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2006). İlköğretim Birinci Kademesi Öğrencilerinin Drama Yöntemine Karşı Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 45–53.

Karadağ, E., Korkmaz, T., Çalışkan, N. ve Yüksel, S. (2008). Drama Lideri Olarak Öğretmen ve Eğitimsel Drama Uygulama Yeterliği Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Analizleri. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28,* (2), 169-196.

Karakaya, N. (2007). İlköğretimde Drama ve Örnek Bir Uygulama. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27* (1), 103-139.

Kavak, N. ve Köseoğlu, F. (2007). Yapılandırıcı Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Rol Oynama Öğretim Yönteminin Avantaj ve Dezavantajları. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27*,(2), 309-325.

Köksal-Akyol, A. (2003). Drama ve Dramanın Önemi. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2* (1), 179–192.

Köksal-Akyol, A. (2004). Eğitimde Drama. *Oluşum Drama Enstitüsü İç Bülten*, 28, 4-5.

Köseoğlu, İ. ve Ünlü, M. (2006). Coğrafya Dersinde Drama Tekniğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi,* 13, 125-132.

McCaslin, N. (2005). Seeking the Aesthetic in Creative Drama and Theatre for Young Audiences. *Journal of Aesthetic Education, 39* (4), 3-11.

McNaughton, M. J. (1997). Drama and Children's Writing: aStudy of the İnfluence of Drama on the İmaginative Writing of Primary School Children. *Research in Drama Education, 2* (1), 55-86.

McNaughton, M. J. (2004). Educational Drama in the Teaching of Education for Sustainability. *Environmental Education Research, 10* (2), 139-155.

Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook.

Okvuran, A. (1994). Çağdaş İnsanı Yaratmada Yaratıcı Drama Eğitiminin Önemi ve Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 27* (1), 185-194.

Okvuran, A. (2001). Okul Öncesi Dönemde Yaratıcı Drama. *Çoluk Çocuk Dergisi*, 3, 22-25.

Okvuran, A. (2009). Assessment of Drama Courses From the Preschoolers' Point of View. *International Journal of Social Sciences, 4* (4), 256-259.

Ormancı, Ü. ve Şaşmaz-Ören, F. (2010). Dramanın İlköğretimde Kullanılabilirliğine Yönelik Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşleri: Demirci Eğitim Fakültesi Örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 43* (1), 165-191.

Oruç, S. (2004). "Eğitim Fakültelerinde "İlköğretimde Drama" Dersini Veren Öğretim Elemanlarının Karşılaştıkları Güçlükler ve Çözüm Önerileri". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Önder, A. ve Kamaraj, I. (2004). Okul Öncesi Dönemdeki 5-6 Yaş Çocukların Eğitici Drama Etkinlikleri İle İlgili Görüşleri. N. Aslan (Ed.) *"Drama Liderliği"*. Türkiye 6. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Özdemir, P., Akfırat, O. N. ve Adıgüzel, H. Ö. (2009). Bilim ve Yaratıcı Drama Eşliğinde Doğa Eğitimi. *Yaratıcı Drama Dergisi, 4* (7), 69-77.

Özen, Y., Gül, A. ve Gülaçtı, F. (2008). İlköğretim Beşinci Sınıflar Sosyal Bilgiler Dersi "Cumhuriyete Nasıl Kavuştuk" Ünitesindeki "Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları" Adlı Konunun Altı Köşeli Şapka Drama Tekniği ile Uygulanmasının Öğrenci Başarısına Etkisi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi 10* (1), 155-170.

Pantidos, P., Spathi, K. ve Vitoratos, E. (2001) The Use of Drama in Science Education: the Case of "Blegdamsvej Faust". *Science and Education*, 10, 107-117.

Pinciotti, P. (1993). Creative Drama and Young Children: The Dramatic Learning Connection. *Arts Education Policy Review, 94* (6), 24–28.

Ødegaard, M. (2003). Dramatic Science. A Critical Review of Drama in Science Education. *Studies in Science Education*, 39, 75-102.

Sağırlı, H. E. ve Gürdal, A. (2002a). Fen Bilgisi Dersinde Drama Tekniğinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi,* 15, 213-224.

Sağırlı, H. E. ve Gürdal, A. (2002b). *Fen Bilgisi Dersinde Drama Tekniğinin Öğrenci Tutumuna Etkisi.* V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi, Ankara. [Online]: http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/ozetler/d086.pdf adresinden 28.02.2009 tarihinde edinilmiştir.

San, İ. (1991). *Yaratıcı Drama –Eğitsel Boyutları.* İzmir I. Eğitim Kongresi Bildirileri, İzmir.

Saraç, G. (2007). "The Use of Creative Drama in Developing the Speaking Skills of Young Learners". Unpublished M.A. Thesis, Gazi University, Institute of Educational Sciences, Ankara.

Selimhocaoğlu, A. (2004a). *Drama ve İlköğretimde Dramanın Önemi.* XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Selvi, K. (2003). Eğitimde Yaratıcı Drama Yöntemini Uygulama İlkeleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13* (2), 181-188.

Sungurtekin, Ş., Onur-Sezer, G., Bağçeli-Kahraman, P. ve Sadioğlu, Ö. (2009). The Views of Pre-Service Teachers about Creative Drama: A Study According to Gender. *İlköğretim Online, 8* (3), 755-770.

Tekin, S. (2007). Hizmet-İçi Eğitimin Öğretmenlerin Drama Hakkındaki Görüşlerine Katkıları. N. Aslan (Ed.) *"Drama Kavramları"*. Türkiye 9. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Tezci, E. ve Gürol, A. (2003). Oluşturmacı Öğretim Tasarımı ve Yaratıcılık. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET), 2* (1), 50-55.

Tımbıl, N. (2008). "İlköğretim II. Kademe Fen Öğretiminde Aktif Öğrenme Yaklaşımı ve Drama Tekniği Kullanılmasının Öğrenci Başarılarına Etkilerinin Karşılaştırılması". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Uşaklı, H. (2006). "Drama Temelli Grup Rehberliğinin İlköğretim V. Sınıf Öğrencilerinin Arkadaşlık İlişkileri, Atılganlık Düzeyi ve Benlik-Saygısına Etkisi". Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Üstündağ, T. (2006). Yaratıcı Drama Eğitim Programının Öğeleri. H. Ö. Adıgüzel (Ed.) *"Yaratıcı Drama 1985-1998 Yazılar"*. Ankara: Naturel Yayıncılık.

Vural, R. A. (2002). Eğitimde dramada Dorothy Heathcote ve "uzman rolü yaklaşımı". *Oluşum Tiyatrosu ve Drama Atölyesi İç Bülteni,* 20, 8-12.

Yalım, N. (2003). "İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Yaman, B. (2005). Senaryo Tabanlı Öğrenme Yaklaşımına (STÖY) Dayalı Eğitimde Drama Yönteminin, İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Başarılarına Etkisi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14* (2), 465-482.

Yassa, N. A. (1999). High School İnvolvement in Creative Drama. *Research in Drama Education, 4* (1), 37-49.

Yeğen, G. (2006), *Öğretmen Adaylarının Kadına Uygulanan Şiddet Olgusuna Drama Yöntemi İle Bakışı.* II. Uluslar Arası Kadın Araştırmaları Konferansı, Gazimagusa, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Yeğen, G. (2008). Matematik Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramanın Sağlayacağı Bireysel ve Mesleki Katkılara Yönelik Düşünceleri. N. Aslan (Ed.) *"Eğitimde Drama"*. Türkiye 10. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldızbaş, F. (2007).Çocukta Duygusal Zekanın Gelişiminde Drama Yönteminin Kullanılması ve Etkinlik Örnekleri. N. Aslan (Ed.) *"Drama Kavramları"*. Türkiye 9. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri. Ankara: Oluşum Yayınları.

Yılmaz-Cihan, G. (2006). "Fen Bilgisi Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanımı". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Denizli

Yiğit, N., Tural, G., Alev, N. ve Aydın, Ö. (2009). Fen Öğretiminde Drama Yönteminin Kullanım Durumlarının Ortaya Konması. *e Journal of New World Sciences Academy, 4* (3), 975-993.

Zayimoğlu, F. (2006). "İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi "Coğrafya ve Dünyamız" Ünitesinde Yaratıcı Drama Yöntemi Kullanımının Öğrenci Başarısı ve Tutumlarına Etkisi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Extended Abstract

Purpose and Significance: The changes made in the Science and Technology curricula have brought about an increase in the importance attached to the constructivist approach, whereby students construct new knowledge by using their previous knowledge. The

constructivist approach led to the use of various approaches, methods and techniques that help students learn by investigating and interacting with each other. One of them is the drama method, which has long been used and has recently gained prominence in the education system. The present study aimed to use the drama method in the Science and Technology course and to take the opinions of elementary sixth-grade students about the drama work.

Methods: This is a qualitative study aiming to identify what elementary students think about the drama method. It was conducted at an elementary school in the Demirci district of Manisa province during the second semester of the academic year 2009-2010. During the study, the unit of "The Systems in Our Body" in the Science and Technology course was taught in accordance with the drama method, and at the end of the applications, semi-structured interviews were held with 20 elementary students. The study data were collected through these semi-structured interviews. An interview form consisting of nine open-ended questions was used as the data collection instrument. To analyze the data, content analysis was performed as a method used to describe the data obtained from qualitative research.

Results: As demonstrated by the study results, elementary 6th-grade students stated that they wondered how it would be (f=6) and felt happy (f=11) when they heard that the course would be taught by drama. Furthermore, the participants of the study stated that they liked acting (f=13), drama promoted their friendships (f=12) and drama helped them become a group (f=7). In addition, the participants also noted that drama made them like Science course more (10.8%) and developed positive attitudes towards Science course (6.3%). 19 students in the study stated that they talked about the drama activities with their friends or other people. The study results also showed that elementary 6th-grade students liked animations the most within the course-teaching process according to the drama method. On the other hand, 5 participants stated that they liked warm-up activities, 4 puppet activities, 4 writing stories/poems, and 3 participants liked improvisation activities.

Discussion and Conclusions: The elementary students in the study stated that they wondered about the drama and were happy when they heard that the Science and Technology course would be taught by using the drama method. This is attributed to the fact that the students had never performed drama activities in the Science and Technology course before, and it was the first time they would do it. The students' opinions about the course teaching in the study reveal that a great majority liked acting. Moreover, a great majority of the students stated that drama promoted their friendships and helped them become groups. As revealed by the study's results, the participants stated that they talked to their families/friends about drama

activities; particularly about the performance of drama activities and display of drama materials in classes, which they believed made the classes more fun and entertaining. The eagerness on the part of the students to share the activities with their peers or families is attributed to the fact that they liked such activities and wanted to talk about them. In this context, it could be suggested that the use of the drama method should be increased in teaching the elementary Science and Technology courses.